

ποτές δὲ θὰ δεχτῆ νὰ κατεβῆ γιὰ πάντα στὴν Ἀθήνα, ἀφίνοντας ἔτσι τὸ λαμπρὸ μέλλον ποὺ θὰ δημιουργήσῃ τόσα χρόνια στὰ ξένα.

Θὰ μοῦ πῆτε πῶς μπορεῖ νὰ τὸ κάνῃ ἀπὸ πατριωτισμό. Ναι, μὰ γιὰ νὰ πιστέψουμε στὸν πατριωτισμὸ τοῦ ἀφτό, ἔπρεπε νὰ μᾶς τὸ ἔχῃ δεῖξῃ σὲ κανένα τοῦ μεγάλο καὶ σοβαροῦ ἔργο σ' Ἑλληνικὴ γλώσσα καὶ μ' Ἑλληνικὴ χρωματιὰ τῆ στιγμῆ ποὺ τὸν πατριωτισμὸ τοῦ τονε βρίζει μόνον μὲ τὴ θέσῃ διεφθοντῆ τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν, θὰ μᾶς ἐπιτρέψῃ νὰ πιστέδουμε πῶς κατεβαίνει: στὴν Ἑλλάδα μόνον καὶ μόνον ἐπειδὴς ἡ παγκόσμια μουσικὴ τοῦ θέσῃ δὲν εἶναι καὶ τόσο ρόδινη ὅσο τὴ φανταζόμαστε.

Ἡ φωνή μου μικρὴ καὶ ἀσήμαντη, — τὸ ξέρω. Ἀπὸ τῆ χιονισμένη καὶ τραχειὰ μου ξενιστὰ παρακλουθοῦσα σιωπηλὰ τῆ φουρτούνα ποὺ λυσσομανάει στὴν πατριδα μου μὲ χτυπόκαρδο καὶ σπαργαμὸ ψυχῆς — χρέος ἔχων ὅσοι δὲν μποροῦνε νὰ ἀφελήσουνε, νὰ σωπαίνουν καὶ νὰ περιμένουνε.

Ἄξαρνα καὶ γιὰ τὴν τέχνη μου ὁ λόγος. Σ' ἀφτό τὸ ζήτημα δὲ μοῦ εἶτανε συχωρεμένο νὰ σωπάσω, χρέος εἶχα καὶ καθήκον νὰ μιλήσω. Ὅσα εἶπα μπορεῖ καὶ λαθασμένα νὰ εἶναι, δὲν τὸ συζητῶ. Εἶναι ἔμως, πρέπει νὰ τὸ τονίσω, ἡ εὐκρινέστατη πεποιθήσῃ μου, βγαλμένη ἀπὸ ἀπροσωπὸληφτῆ ἐχτίμησῃ τῶν πραγμάτων καὶ βασισιμένη σὲς μικρές μου μᾶ, τολμῶ νὰ πῶ, καλοσυνείδητες μουσικῆς γνώσεις.

Ἐδειξα ἐδῶ καὶ τὰ καλὰ καὶ τὰ κακὰ τοῦ σημερνοῦ μᾶς Ὁδείου μπορεῖ καὶ στὰ καλὰ καὶ στὰ κακὰ νὰ λαθῆδουμαι ἔτσι ἀπὸ μακριὰ ποὺ βλέπω τὰ πράγματα. Ἐδειξα καὶ πῶς ἀνειρέδουμαι τὴν ἐξέλιξη τοῦ Ὁδείου, ἐξέλιξη ἀληθινὰ Ἑθνικὴ, ἀξια τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Μπορεῖ πολλὰ ἀπὸ ἀφτὰ ποὺ γυρέδω νὰ εἶναι δυσκολοκατῆρθωτα καὶ πολύμοχτα εἶναι ἔμως ἀληθινὰ Ἑθνικὰ καὶ Ἑλληνικὰ ἀφτὸ ἐλπίζω δὲ θὰ μοῦ τὸ ἀρνηθῆ κανεῖς.

Γιὰ τὸν τονισμὸ τοῦ Ἑθνισμοῦ μᾶς καὶ τοῦ Ἑθνικοῦ μᾶς νέδρου λαχτρῶμε καὶ πασκίζουμε ἔλοι ἔμεις ποὺ τὸ Ἑθνος ἀνειδιστικά μᾶς ἀποκαλεῖ μαλλιαροῦς — τίτλος τιμῆς γιὰ μᾶς, ποὺ ἂν ὁ Στρατιωτικὸς Σύνδεσμος γεννήθῃκε, καθὼς ἐλπίζω καὶ ἐφκομαι, ἀπὸ τῆ Διουσιακῆ ἐρμῆ τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς γι' ἀφτσυντήρησῃ καὶ ἀναγέννησῃ, θὰ φιλοδοξῶσε μᾶ μῆρα νὰ τὸν ἀποχτήσῃ καὶ ἀφτὸς.

Ἀφτὰ εἶχα νὰ πῶ ὁ ἔχων ὠτα ἀκούειν, ἀκούετω.

Χάρκοβο, Χριστούγεννα τοῦ 1909.

ΜΑΝΟΛΗΣ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ

στὴ γῆς, ἀπίθωσε χάμω τῆ φοβερὴ περιεφραλαία, γιὰ νὰ μὴν τρομάξῃ ἡ Πολυγαπημένη, καὶ φῶναζε γλυκικίνοντας τῆ βραειὰ, ἀντρίστικη φωνή του: — Βρισηίδα! Βρισηίδα!

Ἐστρωσε χάμω τῆ λιονταρήσια προβιά ποῦχε ρηγμένη στοὺς ὤμους, μαλακιὰ, μαλακιὰ, σὰν κρεβάτι νυφικό. Μιὰ ἐπιθυμια γλυκόζωσε τῆ μέση του, σὰ μπράτσα γυναίκας, τὰ στήθια τοῦ λιγοθυμήσανε καὶ ἡ Μοῖρα στάθηκε καὶ αὐτῆ Στάθηκε μιὰ στιγμῆ, ὡς ν' ἀπογλεντήσῃ σήμερα τῆ νιότη τοῦ ὁ Ξανθοῦς λιβέντης, εἶχε πάντα ὅσο καιρὸ ἤθελε μᾶζι τοῦ νὰ παλέψῃ. Καλύτερα ἔτσι. Ὑστερα ἀπὸ τὸν κόρφο τῆς Γυναίκας πιδ εὐκολα θὰ δινότανε τὸ ξανθὸ κεφάλι τοῦ στὰ χεῖρα τῆς Μοῖρας.

— Βρισηίδα! Βρισηίδα!..

Γίνθηκε κατάχλωμη ἡ Χρυσούλα καὶ γλύστρησε κάτω ἀπὸ τὴν κουβέρτα τὸ σωματάκι τῆς καὶ μεσάνοιξε τὰ μάτια. Τὸ τραγοῦδι ἀπλωνότανε ἀκόμα γύρω τῆς, σὰ θάλασσα καὶ τὴν ἀναβαστοῦσε ἀργοκυλῶντας τῆ σὰ βαρκούλα χωρὶς κουπιά, χωρὶς τιμόνι. Μιὰ ἡρεμία γύρω τῆς. Μιὰ γαλήνη θαμα-

Ο "ΝΟΥΜΑΣ", ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Κρήτη δρ. 10

Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ δρ. χρ. 12 1/2

Γιὰ τίς ἐπαρχίες δεχόμαστε καὶ τριμηνεῖς (3 δρ. τὴν τριμηνία) συντρομῆς.

Κανένας δὲ γράφεται συντρομητῆς ἂ δὲ στείλει μπροστὰ τῆ συντρομῆ του.

20 λεπτὰ τὸ φύλλο λεπτὰ 20

Τὰ περασμένα φύλλα τοῦ Νουμά πουλιούνται στὸ γραφεῖο μᾶς στὴ διπλῆ τιμῆ.

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στὰ κιάσκια (Σύνταγμα, Ὁμόνοια Ἑθν. Τράπεζα Ὑπ. Οἰκονομικῶν, Σταθμὸς Τροχιόδρομου (Ἀκαδημία), Βουλῆ, Σταθμὸς ὑπόγειου Σιδηροδρόμου Ὁμόνοια), στὸ κιάσκι Γιαννοπούλου (Χαυτεῖα), στὰ βιβλιοπωλεῖα Ἐστίας, Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου (ἀντικρὺ στὴ Βουλῆ).

Στὴν Κέρκυρα, Πάτρα καὶ Βόλο, στὰ Πρακτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων, στὸν Πύργο στὸ βιβλιοπωλεῖο τοῦ κ. Κ. Βαρουεῖν.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Τίς ψυχῆς καὶ ὄχι τὰ χεῖρια — Μάτια διπλωμάτη — Ἡ μπαλταδιὰ — Ὁ πάτερ Ἀμβρόσιος — Ἀμνηστία καὶ σαλατοποίηση.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ τῆς Παιδείας ἐπιθεώρησε τὰ σκολεῖα τῆς Ἀθήνας καὶ τὰ βρῆκε σὲ κακὸ χάλι. Στάβλοι, λέει, τὰ περισσότερα, καὶ ὄχι σκολεῖα. Καὶ θὰ στενοχωρηθῆκε ὁ κ. Ὑπουργὸς γιὰ τὰ χάλια ποὺ εἶδε.

Ἐμεῖς ὡστόσο τὸ πρᾶμα τὸ βρῖσκουμε φυσικὸτατο. Σύφωνα μὲ τὸν τρόπο τῆς διδασκαλίας ἔπρεπε νᾶναι καὶ τὰ σκολεῖα. Καὶ εἶναι. Ἄλογη ἡ διδασκαλία, στάβλοι τὰ σκολεῖα. Γιατὶ δὲν ξέρουμε τί θὰ κέρδιζε ἡ παιδεῖα ἂν τὰ σκολεῖα εἰντουσαν ἀθρωπισμένα καὶ ἡ διδασκαλία ἔμενε καθὼς εἶναι ζωώδικη — νὰ σκῶνουνται οἱ σκόνες ἀπὸ τα θρανία καὶ οἱ βρῶμες ἀπὸ τοὺς τοίχους καὶ νὰ μείνουνε ἀκονισμένες οἱ ψυχῆς καὶ τὰ μυαλὰ τῶν παιδιῶν.

Λαχταροῦμε πάντα νὰ γίνῃ μᾶ ὁ σ ω τ ε ρ ι κ ι ᾶ, νὰ τὴν ποῦμε εἰσι, ἐπιθεώρησῃ στὰ σκολεῖα. Νὰ ἐπιθεωρηθῶνε ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργὸ πρῶτα οἱ ψυχῆς καὶ ὕστερα τὰ χεῖρια. Θὰ μᾶς τῆ χαρίσει μιὰ τέτια ἐπιθεώρησῃ ὁ κ. Παναγιωτόπουλος; Στάβλοι εἶναι σήμερα τὰ σκολεῖα, μὰ τῆς ταιριάζει τῆς κυρὰ Καθαρεύουσας νὰ κᾶθεται σὲ τέτιους στάβλους.

*

ΚΑΘΙΟΣ κύριος, ποῦναι, λέει, καὶ διπλωμάτης, μᾶς ἀποκάλυψε στὴν Ἀκροπολῆ πῶς ὁ κ. Δραγοῦμης ἀποφάσισε νὰ καταγγῆσει τίς Πρεσβείες γιὰ νὰ μπορέσει νὰ διορίσει «ἐπιτετραμμένον» τῆς ἐν Λονδίνω πρεσβείας τὸν εἰκοσιπενταετῆ υἱὸν του».

Δὲ θέλουμε νὰ ποῦμε πόσο ταπεινὰ βλέπουνε μερικοὶ κύριοι, ὅς εἶναι καὶ διπλωμάτες, μὰ τὸ δηλώνουμε ξάστερα, μὲ κίντυνο νὰ δυσαρρεστήσουμε πολῦτιμο φίλο μᾶς, πῶς μόνον καὶ γι' αὐτὸ τὸ λόγο ἂν τῶκαμε ὁ κ. Δραγοῦμης, τοῦ ἀξίζει ἄμετρος θαυμασμός.

Ὅσοι μιλλᾶνε μόνον γιὰ «εἰκοσιπενταετῆ υἱὸν», οὔτε τὸ πῆρνε χαμπάρι γιὰ πσιτὸν πρόκειται, καὶ τοῦς λυπούμαστε.

*

Ἡ ΜΠΑΛΤΑΔΙΑ ποῦππε ἀπὸ τὸ ἀνώτατο Δικαστικὸ Συμβούλιο στοὺς Βισαγγελεῖς τῶν Ἐρετῶν ἀκόμα σκολιάζεται διαφορότροπα στὸν τύπο.

Ἐμεῖς ποὺ βλέπουμε καὶ κρίνουμε τὰ πράματα ἀπὸ ψηλά, τὴν ἀπόφασῃ τοῦ Δικ. Συμβουλίου τῆ βρῖσκουμε πολὺ σωστῆ, ἀφροῦ ποῖς λίγο ποῖς πολὺ, ὅλοι ποὺ παυτήσανε ἔχουνε λερῶσει τὴν οὐρίτσα τοῦς, δουλεύοντας στὴν «ἐσχῶσαν» πολιτικῆ μερίδα, καταπῶς λένε. Μιὰ λοιπὸν καὶ ἀποφασίστηκε ἡ «ἐκκαθάριστῆ» μόνον τὴν μπαλταδιὰ πρέπει νὰ βλέπουμε καὶ δὲν ἀξίζει νὰ κουράζουμε τὸ μυαλὸ μᾶς νὰ βροῦμε ἂν εἶναι ἄγρια ἢ μαλακιὰ.

Θέλαμε μοναχὰ νὰ βωτήσουμε: Ἄμα τὰ καταφέρει κανεῖς καὶ ἀνεθεῖ στὸ ἀνώτατο δικαστικὸ ἔξίωμα καὶ γίνῃ Ἀρεοπαγίτης καὶ μέλος τοῦ Ἀνώτατου Δικ. Συμβουλίου, πᾶναι πᾶ νᾶναι «μεροληπτικός, ἀνεπαρκῆς» καὶ τὰ τέτια; Καὶ ἂν εἶναι σωτῆ ἢ πορὰ μᾶς, δὲν πρέπει νὰ διοριτεῖ καὶ ἔνα Ὑπερανώτατο Δικ. Συμβούλιο ποὺ νὰ κρίνει τὸ Ἀνώτατο;

*

ΠΑΠΙ καὶ ὁ πάτερ Ἀμβρόσιος τῆς Λίριτσας. Ἡ Ἰερὰ Σύνοδος τὸν ἐπιβε ἀπὸ δεσπότη καὶ τοῦ ἀρχιερεῖ καὶ κᾶθε ἄλλον ἱερατικὸ βραβίῳ. Τὸν ἔκαμε δῆλ. σὰν καὶ λόγου μᾶς. Κ' ἔκαμε πολὺ καλά.

Ὅταν ἐπαναστάτησε ὁ πάτερ Ἀμβρόσιος, ὅλοι θαμάσαμε τὴν παληκαριὰ του καὶ ὅλοι πιστέψουμε πῶς κάποιος λόγους σοβαροῦς ἔχε γιὰ νὰ παναστατήσῃ. Ὅταν ὅμως ἀρχίνησε ὁ βλογημένος νὰ μᾶς «ἐπικαλύπτει» τοὺς λόγους (Ῥούσικος δάχτυλος, ρούβλια, μεταφράσῃ Ἐθναγγέλιου καὶ ἄλλες τέτιες ἀνοησίες), ὁ κόσμος ἀρχίνησε νὰ χαμογελάει μὲ τὸν ἐπαναστάτη δεσπότη καὶ νὰ χαρκατηροῖζει τίς διαμαρτυρίες τοῦ γιὰ συνειδημένα; πικραδιστικῆς στενοκεραλιῆς καὶ κουτοπονηριῆς.

Κ' ἔτσι σήμερα τὴν καθίρσῃ του τῆ βρῆκανε ὅλοι σωστῆ.

*

ΜΕ τὴν ἀμνηστία ποὺ δῶσανε στὸν Τυπάλδο καὶ στοὺς ἄλλους ἀξιοματικῶς τοῦ Ναυτικοῦ τέλιωσε καὶ ἡ περιφρημῆ αὐτῆ ὑπόβασῃ, ποὺ κατακεῖλεψε τὴν Ἑλληνικὴ Πολιτεῖα.

τουργῆ καὶ μεγαλόχαρη. Τὰ λόγια τοῦ Ποιητῆ μαλακοπέφτανε σὰν ποῦπουλα καὶ σιγοσκεπαζάνε τὰ χεῖρα τῆς Χρυσούλας, τὰ μάτια, τὰ μαλλιά τῆς, τὸ κρεβάτι, τὴν κάμερα ὄλη, τὸν κόσμον ἀλάκαιορο.

Ἀναστῆναξε λίγο ἡ Χρυσούλα — καὶ εὐτὸς ὡς ἀναστῆναξε λίγο ἡ Χρυσούλα, ἡ ἡρεμία ὄλη ἀνατρόμαξε ξαφνισμένη καὶ ἔφυγε, χύθηκε ἀπὸ τὸ παρᾶθυρο, ἀπὸ τὴν κλειδαριὰ τῆς πόρτας καὶ ἔφυγε, καὶ φάνηκε πάλι γυμνὴ καὶ ἀνελπίδη, ξαπλωμένη στὸ κρεβάτι, μιὰ ὑπάρξη, πεσμένη ἀνάσκελα, ποὺ ψυχομαχοῦσε καὶ χανότανε. Χερνομοῦσε τὰ φριχτά, τὰ αἰώνια κινήματα ποὺ κάνουνε τὰ δύστυχα κορμὰ τῶ νέων ὅταν πεθάνουν. Ἐρηξε καὶ τὰ δύο τῆς τὰ χεῖρα στὸν Πολυγαπημένο, σὰ νὰ ἀποχαιρετοῦσε. Σήκωσε τὰ ματόφυλλα ὅσο μποροῦσε πιδ ψηλά καὶ κύταξε ἀπὸ τὸ παρᾶθυρο. Μεσάνυχτα περασμένα. Κανένα ἄστρο δὲ φαινότανε Ὡ! τὸ φεγγάρι! Νὰ μποροῦσε ἀκόμα μιὰ φορὰ νὰ δεῖ τὸ φεγγάρι! Πόσα πράματα ὁμορφᾶ στὸν κόσμον τὸν ἀπάνω! Καὶ τῆ Θάλασσα ἤθελε ἀκόμα νὰ δεῖ καὶ τὰ βουνὰ καὶ τίς πεταλοιδίτσες τίς μῶδ ποὺ κυνηγοῦσε μιὰ φορὰ μὲ τὸν Ὁρίστη. Καὶ περιστέρια ἤθελε νὰ δεῖ — δύο ἄσπρα, κίττασπρα περιστέρια νὰ φτεροκοποῦν στὸ φόντο ἀπάνω τὸ γαλάζιο τ' οὐ-

ρανοῦ... Μητέρα! Μητέρα!

Ἀνκινῶχτηκε τῶρα ἀπάνω ἡ Χρυσούλα καὶ ἀπλωσε τὰ χεῖρα καὶ τὰ ματόφυλλὰ τῆς, χτυπήσανε ὀλόμπληθα.

— Χρυσούλα! Χρυσούλα!

Ἐκείνη ἔνοξε τότε λίγο λίγο τὰ μάτια τῆς καὶ τότε κύταξε. Φαίνεται δὲν τότε γνώρισε γιατί τᾶκλεισε πάλι καὶ δὲ χαμογέλασε.

Κ' ἤρθε τότε ἕνας μεθητημένος καὶ στάθηκε κάτω ἀπὸ τὸ παρᾶθυρο τὸ ἀντικρυνὸ καὶ ἀρχισε νὰ τραγοῦδε τὸ κρᾶσι καὶ τὴν ἀγάπη.

Κ' ἤρθε καὶ ὕστερα καὶ ὁ ἥλιος καὶ ἔσπασε τὰ τζάμια καὶ μπῆκε μῆτα γελαστὸς καὶ χαρούμενος καὶ ὄλα πάλι τὰ πρᾶματα γελᾶσανε, — οἱ φωτογραφίες καὶ οἱ κουρτίνες καὶ οἱ καναπέδες καὶ τὸ κρεβάτι καὶ αὐτὰ ἀκόμα τὰ ξανθὰ μαλλιά τῆς Χρυσούλας.

Κ' ὕστερα ἤρθανε πονετικῆς γειτονοπούλες καὶ κυτάζανε τὸν Ὁρίστη καὶ κυτάζανε τὴ Χρυσούλα καὶ κλαίγανε.

Κ' ὕστερα λουλούδια ἤρθανε καὶ παράξενοι ἀνθρωποι καὶ μυρωδιῆς παράξενες.

(Στ' ἄλλο φύλλο τελειώνει)

Από μιάς κι αρχής, όλα δώσανε τόση σημασία στο ναυτικό κίνημα, έπρεπε νάν τὸ συλλογιστοῦν οἱ κύριοι ἄ σφάρμα κι ἄν τὸς βαρτοῦσανε τὰ κότεια νὰ φέρουν τὸς στασιαστές ἀξιωματικούς τοῦ Ναυτικοῦ ἴσαμε τὸ δικαστή- ριο. Ἄν μπορούσανε, νὰ τραβήξουνε μπροστά. Ἄν ὄχι, νάν τὸ πνίξουν ἀπὸ τὴν ἀρχή, νὰ μὴ τοῦ δώσουν τόση ση- μασία καὶ νὰ μὴ ρεκαμαρύνουν τόσο τὴ δράση τους. Τώρα μὲ τὴν ὁμηγορία... Μὰ δὲν ἀξίζει νὰ προχωρήσει κα- νείς περισσότερο σὲ σκέψη, του. Μὲ τὴ λέξη σαλατοποτόνησιν τὰ λέει κανεὶς ὄλα.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ*

ΟΙ ΚΑΡΟΤΣΕΡΗΔΕΣ

Τὸς τζέει ἡ Δεῦκα (ποτάμι) καὶ οἱ πέτρες της. τὸς κτυπᾷ κατὰσπιθα δὲ κατεβατός, τὸς πουνιιάζει καὶ πεθαίνει ὑν χτικισμένοι ἀπὸ σφάκτη φαρμακερό- σηκῶνουνται τὴ νύκτα καὶ τραβοῦν γιὰ τὸ μεροδοῦλι, νὰ μαζέψουν πέτρες πὸν θὰ κτισθοῦν τὰ σπιτία τῶν πλοισίων καὶ τὰ φιλενθροπικά καταστήματα, πὸν δὲν προσφείνουν ἢ δὲν θέλουν νὰ τὸς πάρουν σάν δὲν μποροῦν πιά νὰ δουλέψουν κουβαλοῦν σὸν ἥλιο, σὸν χιόνι, σὲ βροχή, γιὰ τὸς ἄλλους· τὰ δικὰ τους τὰ σπιτία τὰ κίτουν μὲ χωματένιες πέτρες πὸν δὲν χρειάζονται ἀσβέστη καὶ μεροδοῦλια ξένα...

Περνοῖν μὲ τὰ κόρρα τους γεμάτα πέτρες, με- γάλες, μικρές. Τὰ σέρνουν ἕνος ψαχῆς ἢ ἕνος ντο ρῆς, περπονιάρικα, τεμπέλικα· πὸν καὶ πὸν ἕνα ἡ- μερο ντὲ ἔδῃ τοῦ καροτσέρη τὰ ξυπνᾷ καὶ σειοῦν πιδὲ μὲ ζέση τὰ κανά τους· ξανατεμπελιάζουν σάν νοιάσουν τὸν ἀφεντικό τους ν' ἀργοπορή στέκετα κι' αὐτὸς νὰ ξανασάνει... σκύνει, ξεριζώνει καμμιὰ καυκολίδα, τὴν πλένει καλά καὶ πσοτρικά σὸ σὲ- λάκι καὶ τὴν μασουλᾷ, τὸ ἴδιο ὅπως οἱ ἀρχόντοι μα- σουλοῦν τίς καραμέλες τοῦ γ α λ λ ι κ ο ὦ ζαχορο- πλοστεψου, γιὰ νὰ κοπνίσουν μὲ πιδὲ ὄρεξη τὸ τσιγα- ρέτιο τους ἔπειτα.

Στὸ γυρισμὸ εἶναι μέσα σὸν κάρο αὐτὸς ὁ ἴδιος, ἀντὶ τὰ λιθάρια· λιθάρι καὶ αὐτὸς ἔπομονῆς, ἐγκαρ- τερησεως· βαστᾷ ἕνα κομμάτι ψωμί τίς περισσότερες φορὲς καὶ προσπαθεῖ νὰ γεμίσει τὸ ἄδειο διαρκῶς ἄν- τερότου· κτυπᾷ ἀφαιρεμένος καὶ σιγοτραγουδῶντις τὸν ψαρή ἢ τὸν καρᾷ του καὶ αὐτὸς καμώνεται πὸς τρέχει· ἀναταράζεται ὁ ἀφεντικός... ποιὸς ξέρει ἄν δὲν εἶναι εὐχαριστημένος γιὰ τὸ κάρο εἶναι κτήμα του ἢ εἶναι ξένο καὶ τὸ δουλεύει πιδὲ ἀξένοιαστα. Κομιὰ φορὰ τὸ παραφορτώωνν ἢ εἶναι κι' ἀπ' τὴν πείνα· τότε σκυνιάγει, πέφτει, τρέχει τὸ αἷμα ἀπ' τὰ ρουθούνια του, πονᾷ ἄν τῆχει καὶ τὸ δαῖς καὶ ἐκεῖνος πονᾷ ἄν τῆχει νὰ τῆχει πληρωμένο· τότε βλα- σιτημᾷ τὴν Παναγία καὶ τὸ Χριστὸ καὶ σὲ κάνει νὰ θές νᾶβλεpes ἐκεῖνον νὰ σπερτάρει καὶ τὸ ἄλλογο νᾶναι ὁ ἀφεντικός· ἴσως νᾶταν πιδὲ πνευτικός, νὰ μὴ κλωστᾷ σάν ἄν θ ρ ο π ο σ... Τοῦ ἀνθρώπου ἢ κλωστᾷ πονεῖ πιδὲ πολὺ ἀπ' τ' ἄλλογον.

Ο ΖΗΤΙΑΝΟΣ

Εἶναι γέρος, κοίφιαλο· δὲν μπορεῖ νὰ στηριχθῆ στὰ πόδια του, τὸν φέρνουν αὐτὰ ὅπου θέλουν, γέρ- νοντας καὶ τὰ δύο ἀπὸ μέσα· βαστᾷ ἕνα θεόρατο τράστο κάργα γεμάτο καὶ ἀκουμβᾷ σ' ἕνα χονδρὸ ραβδί στὰ σίγουρα.

*) Σημ. τοῦ «Νουμά».—Μιὰ σειρά τέτιες χαριτωμένες εἰκονοῦλες μᾶς ἔστειλε ἡ κ. Διάλιου, παρακλώντας μας νὰ μὴν τῆς διορθώσουμε τὸ χειρόγραφο «στὸ πιδὲ ἀπλὸ τῆς γλώσσας, γιὰτὶ γράφει ὅπως ἀκούει». Ἄν καὶ δὲν πι- στεύουμε νᾶκουσε ποτὲ ἡ κ. Διάλιου τὰ «εὐα κτισθούνη», «εἰδὲν θίλουνη» κτλ., ἐμεῖς σεβόμεστε τὴ θείλησῆ της καὶ δὲν τῆς τὰ πειράζουμε.

Μιὰ μέρα τὸν σταμάτησα καὶ τὸν ἀνέβασα σ' ἀ- μάξι, τὸν ἔβαλα δίπλα μου.

— Πὸν πᾶς κάθε μέρα; τὸν ρώτησα· πὸς μπο- ρεῖς καὶ περπατᾷς μὲ τὰ πόδια; ἢ σ' ἀφήνει κανένα κάρο δὲν κοντά;

— Ὅχι, μοῦ ἀπάντησε.

Γύρισε τὰ μυτάκια του τὰ ξεβαμμένα καὶ βα- θουλᾷ, μὲ ἔταξε μὲ συμπάθεια· τὰ χεῖλη του τὰ ἄσπρα κινήθηκαν σάν νὰ μιλοῦσαν μόνα τους, ἄφη- ναν νὰ φαίνεται ἕνα στόμα σάν τοῦ μικροῦ παιδιοῦ : γυμνὸ ἀπ' τὰ κόκκαλα πὸν ροκανίζον διαρκῶς ἀχόρ- ταγα καὶ λιμάρινα σ' ὅλη τὴ ζωῆ, ὡς πὸν νὰ πέ- σουν πιά, νὰ ξεκουραστοῦν κ' οἱ μασέλες...

— Ὅχι, μοῦ ξαναεῖπε· εἶμαι δι κονιάρης, φεύγω ἀπ' τὸ χωριὸ κάθε πρωτὶ, πάω στὴν πόλη γιὰ ζη- τινιά, τὸ βραδάκι γυρίζω πάντα φέρνω κομμάτια φρέσκα γιὰ τὰ παιδιὰ καὶ κουραμένα γιὰ μένα... συχνὰ καὶ πεντάρες γιὰ τὸ μπάλωμα τῶν κοποντιῶν τῶν παιδιῶν...

— Ποιῶν παιδιῶν;

— Τῆς κόρης μου· εἶναι χήρα μὲ ἕξη ἀνήλικα· τὸ μεγαλύτερο εἶναι ἕξ πέντε χρονῶν κορίτσι καὶ ὁ- μορφο· δὲν θέλω νὰ ξοκώλει... ἄμα τὰ κλείσω, ἔχει πάλι ὁ Θεός...

Τὸν πορτηροῦσα τῶρα κολά· τὰ ροῦχα του εἶ- τιν ῥάκη μοναχᾷ, παπούτσια φοροῦσε, κάτι πετιοῖ ἀδεμένα μὲ σκοινιά, σὸ κεφάλι εἶχε ἕνα παράξενο σκούφωμα δεμένο γύρω-γύρω μ' ἕνα βρώμικο μαν- τῆλι· ξέφευγαν κάτι μπινελίτες ἀκτένιστες, μαλλᾷκια ἀσπρουλιάρικα καὶ σπονᾷ τὰ χεῖρα του λιπόσποκα, μὲ νύχια μεγάλα καὶ ἀκάθαρτα

Νιράπηκα πὸν τὸν εἶχα κοντά μου· λίγο-λίγο εἶχε ξεπλωθεῖ καὶ ἕνα μεδίσμα ἀνθρώπου στὰ χεῖλη του γεμάτο ἀπόλαση, εὐχαρίστηση.

— Μήπως ἔχεις ψείρες; τὸν ρώτησα τρομαγ- μένη.

— Ἄ μπᾷ! σὲ καλὸ σον, μοῦ ἀπάντησε μὲ γέ- λιοι· δὲς τὸ πονκάμισό μου, εἶναι καθαρὸ. Καὶ τρά- βηξε μὲ προθυμία κάτω ἀπ' τὰ ῥάκη του τὰ μανίκια τοῦ γαλάζιου ποκαμοιοῦ του· πὸς ἔτρεμιν τὰ χεῖρα του!

— Πὸσω χρι νῶν εἶσαι; τὸν ρώτησα πάλι.

— Ὅγδοντα ὀχτώ.

— ! καὶ βαστᾷς, βαστᾷς κάθε μέρα σ' αὐτὸν τὸν δρόμο!

Μοῦ ἐρχότανε νὰ φιλήσω τῶρα τὸ γερόντακι καὶ νὰ κλάψω κερτήθηκα καὶ γιὰ τὰ δύο... τὸ ἐπέβαλλε, βλέπετε, ἢ θ ἔ σ ι ς μ ο υ !

Πάτρα.

ΛΟΥΚΙΑ ΤΑΚΗ ΔΙΑΛΙΟΥ

Η ΜΑΝΝΑ ΤΟΥ ΚΑΜΠΥΣΗ

Τὴν περασμένη Δευτέρα πέθανε ἡ μάμμα τοῦ Γιάννη Καμπύση. Ὅσο ζοῦσε ὁ γιὸς της εἶτανε μιὰ καλὴ μάμμα. Ἄπὸ τὴ μέρα ὅμως πούσθησε ὁ γιὸς της εἶχε ἀρχινήσει νὰ γίνεται μιὰ ξεχωριστὴ φυσιογνωμία, ἀφοῦ ἀπὸ τὴ μέρα ἐκεῖνη ἴσαμε προ- χτῆς πὸν πέθανε, ζοῦσε μέσα σὸν πόνο της καὶ ζοῦσε, λές, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ κρατάει, σάν ἀρ- χιλία Ἐστιάδα, ἄσθεστο τὸ καντήλι τῆς θύμησης τοῦ παιδιοῦ της.

Γράμματα πολλὰ δὲν ἤξερε κι ὅμως διάβαζε καὶ ξαναδιάβαζε τὰ ἔργα του καὶ τάχε σκεδὸν ἀπο- ττηθίσει, ἀφοῦ ἀλάκαιρα τὰ ἑννιά χρόνια πὸν πε- ράσανε ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Καμπύση, δὲν τάφισε

τὰ βιβλία του ἀπὸ τὰ χεῖρα της. Δυστυχῶς ἡ γριὰ Καμπύσηκα ὅσο κι ἄν ἐχτιμαῦσε τὸ γιὸ της, δὲν εἶταν καὶ τόσο λευτερωμένη ἀπὸ μερικὲς κοινωνικὲς πρόληψες καὶ γι' αὐτὸ προτίμησε νάν τοῦ στήσει ἕνα μνημεῖο σὸν νεκροθάφειο, ἀντὶ νὰ συμαζώξει σὲ μιὰ λουσάτη ἔκθεση ὅλα τὰ τυπωμένα καὶ ἀτύπωτα ἔργα του, καθὼς τῆς εἶχαμε προτείνει. Οὔτε ἤθελε νάν τᾶκούσει πὸς τὸ βιβλίο χρειζοι συγουρότερη καὶ μεγαλύτερη ἀθανασία ἀπὸ τὸ μαρμαρο!

Καὶ τοῦτο τὸ χαρακτηριστικὸ: Ὅσο νὰ τελιώ- σει τὸ μνημεῖο, δύο τρία χρόνια δηλ., ἢ φροντίδα αὐτῆ τὴν κρατοῦσε γερῆ καὶ γιομάτη ζωῆ Μόλις τέλειωσε τὸ μνημεῖο, ὁ ὀργκνισμός της τσάκισε κ' ἔχασε ὄλα τὰ θάρρη ἢ ψυχῆ της. Μᾶς ἔλεγε:

— Τώρα πιά, πὸν τέλειωσε καὶ τὸ μνημεῖο του, δὲν ἔχω τίποτ' ἄλλο νὰ κάνω καὶ μπορῶ νὰ πεθίπω.

Καὶ πέθανε.

ΔΗΜΟΣ ΝΗΣΙΩΤΗΣ

ΣΤΕΡΝΟΓΡΑΦΟ. Στὸ γκαρσιὸ τοῦ «Νουμά» στᾷλ- θηκε τὸ ἀκόλουθο γράμμα προχτῆς:

Φίλε Νουμά,

Χτῆς ἐπέθανε ἡ «Καλλιόπη Καμπύση». Ἄγκαλᾷ κεί- μαι βέβαιος πὸς θὰ λάβατε γνώση καὶ θὰ κάνετε ὅ,τι χρει- ζεται κατοπιν ἑνὸς τέτοιου γεγονότος, δὲ νομιζῶ περιττὸ νὰ πᾶς τὸ θυμίσω. Μπορεῖ νὰ ὑπάρχουν ἀκόμη στοιχεῖα σπῆτι της πὸν νὰ μὴν εἶναι περιττά. Ἐπειτα καὶ στοὺς κληρονόμους της πρέπει νὰ θυμιστῆ πὸς δὲν πρέπει νὰ μείνη ἔτσι σκόρπια τὴν ἔργασια. Ἐλπίζω κ' ἀπὸ ἄλλα μέρη νὰ παρακινήθοῦν. Ἄλλωστε θὰ εἶναι καὶ ἕνα εἶδος ἐπιχείρησι γι' αὐτοὺς πὸν δὲ θὰ τὸς βγῆ σὲ ζημία. Γράφω σὲ σᾶς γιὰτὶ εἶστε ὁ κοντινότερος θάρρη ἀπὸ τοὺς δικούς μας γνώριμος στὴν οἰκογένεια. Ἐλπίζω νὰ μὴ νομῖσετε προσβλητικῆ αὐτῆ τὴν ὑπομνήσῆ μου σὲ σᾶς.

Σᾶς χαιρετᾷ Ἐνας πατριώτης του Ἀθήνα 26/1/1910.

ΟΛΟ Κ' ΕΜΠΡΟΣ

Μαζώχτηκαν κάμποσοι νέοι φοιτητῆς ὅλοι τοῦ Πανεπιστημίου, πὸν δὲν τὸς ἔχει νεκρώσει τὸ νοῦ τῆς καθηγητολατρίας καὶ τοῦ σχολα- στικισμοῦ ἢ πρόληψῆ, πὸν κώσανε βαθιὰ καὶ στέρεα πὸς καιρὸς πιά εἶναι ἡ ἐπανάσταση νὰ ξεπλώσει καὶ στὰ σχολεῖα μας (ἄν καὶ ἀπὸ αὐτὰ ἔπρεπε ν' ἀρχίσει) καὶ νὰ πάψει τὸ καη- μένο τὸ Ἔθνος νὰ ξεγελιέται καὶ νὰ στραβῶ- νεται ἀπ' τοὺς προκομένους του δασκάλους, κ' ἔβαλαν τὰ θεμέλια γιὰ ἕνα σύλλογο, πὸν σκοπὸ του ἔχει τὸ ξάπλωμα τῆς Ἰδέας.

Τὸ πρᾶμα ἀξίζει νὰ συγκινήσει κάθε πα- τριώτη ἀληθινὸ, πὸν πονεῖ τὸ Ἔθνος του, καὶ ἔξωρα, τοὺς ἀκάματους ἐργάτες πὸν ἠρωικά παλέψανε καὶ παλεύουν γιὰ τὸ μεγάλο Ζή- τημα. Ἄργᾷ προχώρησ' ὡς τῶρα ἡ γλωσσικὴ ἐπανάσταση, μὰ στέρεα, παίρνοντας γιὰ θεμέ- λια της τὰ πιδὲ ζωντανὰ στοιχεῖα τοῦ Ἔθνους. Ὁ φοιτητικὸς δημοτικιστικὸς σύλλογος εἶναι ἕνα μεγάλο βῆμα πρὸς τὰ ἐμπρός, μιὰ μεγάλη μεγάλη κατάκτησι. Οἱ καινούργιοι μας ἐπι- στήμονες, καθηγητῆς, δικηγόροι, γιατροί, θὰ κηρύξουν μεθαῦριο μὲ τὴν ἐξμῆ τῆς νιότης, τὴν ἐπανάσταση καὶ στὰ σχολεῖα. Ἡ ὥρα αὐτῆ δὲ θ' ἀργήσει καθόλου.

Λίγα ἴσως γιὰ τὴν ὥρα τοῦ συλλόγου τὰ μέλι μ' αὐτὸ τίποτε δὲ σημαίνει. Κ' εἶμαστε βέβαιοι πὸς, ἄν δὲν εἶτανε στὴ μέση τὸ σκιαχ- τρο τοῦ διδακτορικοῦ διπλώματος, γλήγορα γλήγορα ὁ σύλλογος αὐτὸς θὰ τραβοῦσε κάθε